

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

L. , dnia 21 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Ośrodek (...) w L. XIII Wydział Cywilny z siedzibą w L. w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Kuczkowski

Protokolant: prot. Magdalena Glapa

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2016 r. w |L.

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko B. D. i S. D.

- o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną i zapłatę

1. Uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda - w celu zaspokojenia jego wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w G.z dnia 28 sierpnia 2013 r. wydanego w sprawie I C (...)czynność prawną umowę darowizny z dnia 18 grudnia 2013 r. zawartą przed notariuszem B. M. prowadząca Kancelarię Notarialną w R. wpisana do repertorium A nr (...), mocą której dłużnicy C. D. i J. D. przenieśli na rzecz pozwanej B. D. prawo własności nieruchomości rolnej położonej w G. gmina B., powiat (...) składającej się z działki nr (...), o łącznej powierzchni 3,2400 ha, dla której Sąd Rejonowy w R.Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw Nr (...) oraz na rzecz pozwanego S. D. prawo własności nieruchomości położonych w Z. gmina M., składającej się z działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 12,1298 ha, działki położonej w G. o numerze 297 o powierzchni 2,6100 oraz działek położonych w G. o numerach (...),(...),(...)o łącznej powierzchni 2,2800 ha dla których Sąd Rejonowy w R.Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), a więc o powierzchni ogólnej 17.0198 ha oraz działkę nr (...) o powierzchni 2.8200 ha, położoną w G., w gminie B., powiat (...) objętą księgą wieczysta (...), z tym zastrzeżeniem, iż pozwani mogą zwolnić się z roszczenia powoda poprzez zapłatę kwoty wynikającej z wyroku Sądu Rejonowego w G.z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie IC (...)i z tego tytułu zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 118.083,12 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 kwietnia 2016 r., a w pozostałym zakresie powództwo o zapłatę oddala.

2. Zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 7179 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

3. Nakazuje ściągnąć od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 2343 zł.

SSO Michał Kuczkowski

XIII C 583/15/3

UZASADNIENIE

Powód P. S. wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda - w celu zaspokojenia jego wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w G.z dnia 28 sierpnia 2013 r. wydanego w sprawie I C (...)czynność prawną umowę darowizny z dnia 18 grudnia 2013 r. zawartą przed notariuszem B. M. prowadząca Kancelarię Notarialną w R. wpisana do repertorium A nr (...), mocą której dłużnicy powoda C. D. i J. D. przenieśli na rzecz pozwanej B. D. prawo własności nieruchomości rolnej położonej w G. gmina B., powiat (...) składającej się z działki nr (...), o łącznej powierzchni 3,2400 ha, dla której Sąd Rejonowy w R.Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi

księgę wieczystą Kw Nr (...) oraz na rzecz pozwanego S. D. prawo własności nieruchomości położonych w Z. gmina M., składającej się z działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 12,1298 ha, działki położonej w G. o numerze 297 o powierzchni 2,6100 oraz działek położonych w G. o numerach 437,438,442 o łącznej powierzchni 2,2800 ha dla których Sąd Rejonowy w R.Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), a więc o powierzchni ogólnej 17.0198 ha oraz działkę nr (...) o powierzchni 2.8200 ha, położoną w G., w gminie B., powiat (...) objętą księgą wieczysta (...),

Powód wniósł nadto o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jego rzecz kwoty 96.845,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18.12.2013 r. do dnia zapłaty

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa.

Na rozprawie w dniu 14.04.16 r. powód rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jego rzecz łącznej kwoty 118.083,12 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W 2010 r. powód zawarł z rodzicami pozwanych J. D. i C. D. umowę pożyczki. Z uwagi na fakt, iż rodzice pozwanych pożyczonej kwoty nie oddawali powodowi, powód wielokrotnie przyjeżdżał do domu rodziców pozwanych domagając się zwrotu pożyczonej kwoty. Rodzice pozwanych wielokrotnie zapewniali powoda, iż w najbliższym czasie zwrócą pieniądze, jednakże pomimo zapewnień pieniędzy nie zwrócili. Przy rozmowach dotyczących zwrotu pieniędzy obecni byli pozwani.

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2013 r. wydanym w sprawie I C (...)Sąd Rejonowy w G.zasądził od rodziców pozwanych J. D. i C. D. na rzecz powoda kwotę 57.000 zł z umownymi odsetkami 10% w skali roku od kwoty 57.000 zł od dnia 11.03.10 r. do dnia 31.12.12 r. i od kwoty 57.000 zł z umownymi odsetkami 20% w skali roku od dnia 1.01.13 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 6467 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Dowód: zeznania powoda P. S. (k.169 w zw. z k.129), zeznania świadka D. S. (k.169), odpis wyroku SR w G.(k.15).

W dniu 2.12.13 r. powód złożył wniosek egzekucyjny u Komornika przy Sądzie Rejonowym w L.P. M.. W dniu 6.12.13 r. Komornik dokonał zajęcia wierzytelności przysługujących J. i C. małż. D., a w dniu 7.03.14 r. dokonał zajęcia ruchomości w postaci opryskiwacza model (...), samochodu osobowego marki O. (...) i samochodu osobowego marki V. (...).

W ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego powód w dniu 23.05.14 r. przejął na własność należący do J. i C. małż. D. opryskiwacz za cenę 12.500 zł.

Dnia 11.12.14 r. Komornik przy Sądzie Rejonowym w L.uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę Komornikowi przy Sądzie Rejonowym w L.M. S..

Dowód: zeznania powoda, częściowe zeznania świadka J. D. (k.151), zajęcia wierzytelności (k.16-19), zajęcie ruchomości (k.20), postanowienie Komornika z 23.05.14 r. (k.21), postanowienie Komornika z 11.12.14 r.

W dniu 18.12.13 r. pomiędzy C. D. I J. D. a pozwanymi przed Notariuszem B. M. doszło do zawarcia umowy darowizny w formie aktu notarialnego Rep. A (...) mocą której dłużnicy powoda C. i J. małż. D. darowali swej córce-pozwanej B. D. prawo własności nieruchomości rolnej położonej w G. gmina B., powiat (...) składającej się z działki nr (...), o łącznej powierzchni 3,2400 ha, dla której Sąd Rejonowy w R.Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw Nr (...) oraz darowali swemu synowi-pozwanemu S. D. prawo własności nieruchomości położonych w Z. gmina M., składającej się z działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 12,1298 ha, działki położonej w G. o numerze 297 o powierzchni 2,6100 oraz działek położonych w G. o numerach 437,438,442 o łącznej powierzchni 2,2800 ha dla których Sąd Rejonowy w R.Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), a więc o powierzchni

ogólnej 17.0198 ha oraz działkę nr (...) o powierzchni 2.8200 ha, położoną w G., w gminie B., powiat (...) objętą księgą wieczysta (...).

Dowód: akt notarialny (k.28-32).

W dniu 1.08.14 r. przed Notariuszem K. D. w Kancelarii Notarialnej w P. doszło do zawarcia pomiędzy pożyczkodawcą firmą (...) sp. z o.o. z siedzibą w G., a pożyczkobiorcami pozwanymi i ich rodzicami C. D. i J. D. umowy pożyczki, oświadczenia o poddaniu się egzekucji, umowy przeniesienia własności na zabezpieczenie wierzytelności, umowy zobowiązującej do przeniesienia własności i pełnomocnictwa.

Na mocy powyższych umów (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. udzieliło pozwanym oraz C. i J. małż. D. pożyczki w kwocie 426.000 zł. Pożyczkobiorcy w tym samym akcie notarialnym poddali się egzekucji w trybie 777§1 pkt.5 k.p.c. co do spłaty pożyczki.

W §9 pkt.1 i 3 umowy notarialnej z dnia 1.08.14 r. pozwani w celu zabezpieczenia przysługującej (...) sp. z o.o. w G. wierzytelności z tytułu umowy pożyczki przenieśli na rzecz pożyczkodawcy własność nieruchomości będących przedmiotem umowy darowizny zawartej pomiędzy pozwanymi, a ich rodzicami C. i J. małż. D. w dniu 18.12.13 r.

Ponadto w §9 pkt.2 umowy z dnia 1.08.14 r. pożyczkobiorcy C. i J. małż. D. w celu zabezpieczenia wierzytelności (...) sp. z o.o. w G. z tytułu umowy pożyczki przenieśli na rzecz pożyczkodawcy własność nieruchomości rolnej położonej w Z. gmina M. powiat (...) województwo (...), dla której Wydział Ksiąg Wieczystych Sadu Rejonowego w R. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Dowód: akt notarialny z dnia 1.08.14 r. (k.33-71).

Wobec braku spełnienia zasądanego świadczenia przez dłużników powoda C. i J. małż. D., powód skierował egzekucję do nieruchomości dłużników stanowiącej zabudowaną nieruchomość położoną w Z. o powierzchni 0,5885 ha dla której Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w R. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Postępowanie egzekucyjne powadzone jest przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w L. M. S. pod sygnaturą (...). Bezspornym między stronami jest fakt, iż w ramach postępowania egzekucyjnego skierowanego do nieruchomości dłużników powoda C. i J. małż. D. dokonano opisu i oszacowania tej nieruchomości przez biegłego sądowego P. T. na kwotę 253.840 zł.

Jak wynika z pisma Komornika przy Sądzie Rejonowym w L.M. S. z dnia 25.02.16 r. do nieruchomości dłużników powoda skierowane zostały postępowania egzekucyjne celem wyegzekwowania należności:

- a) KM (...)z wniosku powoda o wyegzekwowanie łącznej kwoty 116.619,19 zł,
- b) KM (...)z wniosku (...) S.A. w W. o wyegzekwowanie łącznej kwoty 32.168,55 zł,
- c) KM (...)z wniosku D. P. i M. B. o wyegzekwowanie łącznej kwoty 51,017,98 zł,
- d) KM (...)z wniosku H. H. o wyegzekwowanie łącznej kwoty 162.537,15 zł,
- e) KM (...)z wniosku (...) sp. z o.o. o wyegzekwowanie kwoty 154.796,16 zł,
- f) KM (...)z wniosku (...) spółka jawna A. P. I. P. o wyegzekwowanie kwoty 36.944,10 zł.

Łączna suma wierzytelności skierowanych w postępowaniu egzekucyjnym do nieruchomości dłużników powoda C. i J. małż. D. stanowi kwotę 554.133,13 zł.

Dowód: treść księgi wieczystej (...) (k.24-27), pismo Komornika M. S. (k.155a).

Sąd zważył co następuje.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda i świadka D. S. albowiem zeznania te są spójne, potwierdzają w całości zebrany materiał dowodowy, a nadto nie zostały skutecznie podważone przez pozwanych.

Zeznaniom świadka J. D. sąd dał wiarę jedynie w takiej części w jakiej są one zgodne z zeznaniami powoda i dokumentami zgromadzonymi w toku procesu. W pozostałym zakresie sąd nie dał wiary zeznaniom świadka, zwłaszcza, iż z jego zeznań wynika, iż nie jest on zorientowany w kwestii toczącego się postępowania egzekucyjnego skierowanego do nieruchomości, której wraz z żoną jest właścicielem.

Sąd dał wiarę zgromadzonym w toku procesu dokumentom z uwagi na ich urzędowe pochodzenie oraz fakt, iż nie były kwestionowane przez strony.

Powód swe roszczenie opiera na treści art. 527 § 1 k.c., zgodnie z którym gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

W ocenie sądu niewątpliwie dwustronna czynność prawna w postaci umowy darowizny z dnia 18.12.13 r. zawarta pomiędzy dłużnikami powoda C. i J. małż. D., a pozwanymi jest czynnością prawną w rozumieniu art. 527§1 k.c.

Kwestię czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela reguluje art.527§2 k.c. zgodnie z którym to taka czynność, wskutek której dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż przed dokonaniem czynności. Przepis ten wiąże pokrzywdzenie wierzycieli z rzeczywistą niewypłacalnością dłużnika na skutek dokonania przez niego czynności prawnej.

Przesłankami skargi paulińskiej określonej w art. 527§1 k.c. są :

- 1) pokrzywdzenie wierzyciela jeżeli na podstawie czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową,
- 2) działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela,
- 3) wiedza lub możliwość – przy zachowaniu należytej staranności – dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

W ocenie sądu C.i J. małż. D. dokonując przeniesienia własności nieruchomości na rzecz swych dzieci-pozwanych i wyzbywając się znacznej części posiadanego majątku z pewnością dokonali czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzyciela, albowiem od tego momentu ich jedynym majątkiem jest własność nieruchomości zabudowanej zapisanej w księdze wieczystej (...). Podkreślić należy, iż w ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego powód zaspokoił się jedynie na kwotę 12.500 zł, a suma wierzytelności wynikająca ze skierowanych do jedynego majątku dłużników powoda postępowań egzekucyjnych, jest dwukrotnie wyższa, niż wartość tej nieruchomości wynikająca ze sporządzonego i niekwestionowanego przez strony opisu i oszacowania, zatem uznać należy, iż dłużnicy na skutek dokonanej darowizny stali się niewypłacalni.

Wobec tego, iż pozwani stali się właścicielami przedmiotowych nieruchomości pod tytułem darmym, to zgodnie z art. 528 k.c. wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, nadto z treści art. 527§3 k.c. wynika, iż jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

W niniejszej sprawie występują obie przesłanki potwierdzające wiedzę pozwanych o działaniu ich rodziców ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela albowiem pozwani są dziećmi dłużników powoda, a nadto uzyskali korzyść majątkową bezpłatnie na podstawie umowy darowizny.

Jak wynika z treści wyroku Sadu Najwyższego z dnia 3.02.2005 r. wydanego w sprawie II CK 412/04 (LEX 359437):

1. Osoba trzecia, która przez czynność prawną z dłużnikiem dokonaną w złej wierze w rozumieniu art. 527 § 1 k.c. uzyskała korzyść majątkową, a następnie korzyść tę zbyła, nie tylko może być pozwana przez wierzyciela pauliańskiego, ale wręcz musi być pozwana i musi zostać wydany przeciwko niej prawomocny wyrok zasądający na zapłatę, jeśli wierzyciel zamierza urealnić swoją do dłużnika wierzytelność z majątku osoby trzeciej. W każdym razie, mimo pozbycia się przez osobę trzecią przedmiotu czynności prawnej z dłużnikiem, nie przestaje ona być wobec wierzyciela odpowiedzialna za to, że wierzyciel nie mógł się zaspokoić z majątku dłużnika. Odpowiedzialność ta może przybrać formę znoszenia przez osobę trzecią egzekucji z jej majątku na zaspokojenie wierzyciela (taka sytuacja została wyraźnie unormowana w art. 532 k.c.), ale może też wyrażać się w formie zapłaty przez osobę trzecią odpowiedniej kwoty, która - w razie odmowy - może być przedmiotem dochodzenia przed sądem na podstawie art. 415 k.c. lub art. 409 k.c., a następnie egzekucji z majątku osoby trzeciej.

2. Wierzyciel występujący ze skargą pauliańską nie ma obowiązku wskazania sposobu, w jaki zamierza skorzystać z wyroku uwzględniającego powództwo. Uprawnienie do egzekucji z majątku osoby trzeciej wynika wprost z ustawy (art. 532 k.c.). Co do żądania zapłaty, to nie ma przeszkód, aby wierzyciel, obok zaskarżenia czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, wystąpił przeciwko osobie trzeciej także o zasądzenie na jego rzecz odpowiedniej kwoty. Może też z powołaniem się na prawomocny wyrok uwzględniający powództwo o ubezskuteczenie wytoczone przeciwko osobie trzeciej wystąpić z odrębnym powództwem o zapłatę.

Niewątpliwie w ocenie sądu pozwani, którzy wyzbyli się własności darowanych im przez dłużników powoda nieruchomości uniemożliwili skuteczne skierowanie postępowania egzekucyjnego do powyższych nieruchomości, a tym samym wyrządzili szkodę w majątku powoda. Odpowiedzialność pozwanych wobec powoda oparta jest na treści art. 415 k.c., a pomiędzy zawinionym działaniem pozwanych, a poniesiona przez powoda szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy albowiem gdyby pozwani nie przenieśli na rzecz (...) spółka z o.o. w G. własności darowanych im nieruchomości powód, w przypadku uwzględnienia skargi pauliańskiej, mógłby się zaspokoić z tych nieruchomości.

Powód domaga się od pozwanych zasądzenia kwoty 118.083,12 zł stanowiącą należność główną wraz ze skapitalizowanymi odsetkami na dzień 14.04.16 r. Zgodnie z art. 482§1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa. Zatem jak wynika z powyższego przepisu powód od skapitalizowanych odsetek może żądać odsetek ustawowych od dnia wytoczenia powództwa, a skoro powód ostateczne żądanie zapłaty kwoty głównej i skapitalizowanych odsetek sformułował w dniu 14.04.16 r. to od tego dnia powodowi zdaniem sądu należą się ustawowe odsetki. Mając powyższe na uwadze sąd na podst. art. 527§1 k.c. w zw. z art. 530 k.c. i art. 415 k.c. w zw. z art. 482§1 k.c. uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda - w celu zaspokojenia jego wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w G.z dnia 28 sierpnia 2013 r. wydanego w sprawie I C (...) czynność prawną umowę darowizny z dnia 18 grudnia 2013 r. zawartą przed notariuszem B. M. prowadząca Kancelarię Notarialną w R. wpisana do repertorium A nr (...), mocą której dłużnicy C. D. i J. D. przenieśli na rzecz pozwanej B. D. prawo własności nieruchomości rolnej położonej w G. gmina B., powiat (...) składającej się z działki nr (...), o łącznej powierzchni 3,2400 ha, dla której Sąd Rejonowy w R. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw Nr (...) oraz na rzecz pozwanego S. D. prawo własności nieruchomości położonych w Z. gmina M., składającej się z działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 12,1298 ha, działki położonej w G. o numerze 297 o powierzchni 2,6100 oraz działek położonych w G. o numerach 437,438,442 o łącznej powierzchni 2,2800 ha dla których Sąd Rejonowy w R. Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), a więc o powierzchni ogólnej 17.0198 ha oraz działkę nr (...) o powierzchni 2.8200 ha, położoną w G., w gminie B., powiat (...) objętą księgą wieczystą (...), z tym zastrzeżeniem, iż pozwani mogą zwolnić się z roszczenia powoda poprzez zapłatę kwoty wynikającej z wyroku Sądu Rejonowego w G.z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie IC (...)i z tego tytułu zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 118.083,12 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 kwietnia 2016 r., a w pozostałym zakresie powództwo o zapłatę odsetek ustawowych oddalił.

O kosztach procesu sąd orzekł na podst. art. 98§1 k.p.c. w zw. z §6 pkt.6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej

udzielonej z urzędu i z tego tytułu zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 7179 zł, na którą to kwotę składa się łącznie uiszczona opłata sądowa w kwocie 3562 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3617 zł.

Na podst. art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd nakazał ściągnąć od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa Sadu Okręgowego w Poznaniu kwotę 2343 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej, od uiszczenia której powód był zwolniony.

(-) Michał Kuczkowski